

مدیریت مواد خطرناك خانگی

فرهنگ استفاده از محصولات کم خطر در منزل

مدیریت آسان پسماندهای خطرناك در منزل

مؤلفان:

محمودلی بالاوندی، مجتبی خالجهانی

سرشناسه	بالاوندی، محمدولی، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآورنده	مدیریت مواد خطرناک خانگی: فرهنگ استفاده از محصولات کم خطر در منزل: مدیریت آسان پسماندهای خطرناک در منزل / مؤلفان: محمدولی بالاوندی، مجتبی خانجانی.
مشخصات نشر	تهران، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	۸۰ ص. - مصور.
شابک	۵ - ۵۴۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا
نوع	مدیریت مواد زائد خطرناک.
شماره افزوده	خانجانی، مجتبی، ۱۳۵۴ -
شماره افزوده	سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۱ ۴۰۶/۷۹۳/۹/۲ TDV
رده‌بندی دیوپی	۳۴۳/۷۲۸
شماره کتاب‌شناسی ملی	۲۸۲۶۹۰۱

مؤسسه نشر شهر
سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

مدیریت مواد خطرناک خانگی

فرهنگ استفاده از محصولات کم خطر در منزل

مدیریت آسان پسماندهای خطرناک در منزل

مؤلفان: محمدولی بالاوندی، مجتبی خانجانی

ناشر: مؤسسه نشر شهر

نوبت و تاریخ چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۵۰۰ نسخه

آماده‌سازی و چاپ: مؤسسه نشر شهر

شابک: ۵ - ۵۴۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

بها: ۳۰۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. ©

Printed in Iran.

تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان آفرقا، روبروی پارک سوار بیهقی،

شماره ۶، مؤسسه نشر شهر - تلفن: ۰۲۱-۸۸۱۹۳۳۰۴-۶ - ۸۸۱۹۳۳۰۴

فروشگاه مرکزی: ۰۲۱-۸۸۹۵۲۵۳۴ - مرکز چاپ: ۰۶-۸۸۴۲۱۹۰۶

E-mail: info@shahrpress.ir

www.shahrpress.ir

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار.....
۱۱	دیباچه.....
۱۳	فصل اول: تباریف.....
۱۹	چه کارهایی را باید و چه کارهایی را نباید انجام داد؟.....
۲۰	خطرات ناشی از پسماند خطرناک خانگی.....
۲۱	پسماندهای خطرناک خانگی را کجا قرار دهیم؟.....
۲۹	اطلاعات عمومی در مورد مواد خطرناک خانگی.....
۳۱	چرا ظروف آبروسل جزء مواد خطرناک محسوب می‌شوند؟.....
	مشکلات ایجاد شده توسط محصولات خطرناک خانگی در سیستم
۳۲	تصفیه فاضلاب چیست؟.....
۳۴	شما در جامعه خود چه کاری انجام می‌دهید؟.....
۳۵	چه چیزی آینده را حفظ می‌کند؟.....
۳۷	فصل دوم: چارت پسماند خطرناک خانگی.....
	روش‌های شستشوی جایگزین محصولات خطرناک پاک‌کننده لکه‌ها و
۶۰	آلودگی‌ها.....
۷۶	پسماندهای خطرناک متفرقه مورد استفاده در منزل.....

□ پیش گفتار

یکی از موارد مهم مدیریت پسماند، مدیریت پسماندها و مواد خطرناک خانگی است. امروزه کاربرد و استفاده از مواد شیمیایی در منازل، روند رو به گسترشی دارد اما این مواد به دلیل داشتن خصوصیتی از قبیل سمیت، قابلیت اشتعال و... برای سلامت انسان و محیط زیست بسیار خطرناک می باشند که در این کتاب ضمن تعریف این نوع از مواد و پسماندها، روش های مدیریت و موادی را که بصورت جایگزین می توان استفاده نمود، توضیح داده شده است.

در سال های اخیر، کشورهای صنعتی تجربیات مفیدی در زمینه مدیریت صحیح انواع مواد زائد خطرناک خانگی کسب کرده اند که استفاده از این تجربیات می تواند راهگشای متخصصان سایر کشورها نیز باشد. در این سیستم نوین مدیریت، هر ماده زائد از بدو تولید تا دفع نهایی مورد بررسی و ارزیابی دقیق قرار گرفته و تمامی مراحل به دقت کنترل می شود. امروزه نقش آموزش، قانون گذاری و وضع استاندارد در خصوص مواد زائد خطرناک خانگی بر هیچ کس پوشیده نبوده و مهم ترین قدم در پایه گذاری مدیریت صحیح این مواد محسوب می شود. طی سال های اخیر کشورهای صنعتی، قدم های مؤثری در زمینه آموزش همگانی، اطلاع رسانی و وضع قوانین مربوط به این مواد برداشته اند که استفاده منطقی از تجربیات آنها با در نظر گرفتن شرایط موجود هر منطقه، می تواند برای متخصصان این رشته مفید واقع شود. با توجه به کمبود مراجع فارسی در زمینه

مدیریت مواد زائد خطرناک خانگی و به منظور آشنایی بیشتر شهروندان و سایر افراد علاقمند، مؤلفان این کتاب بر آن شدند تا با تکیه بر تجربیات خود در شهرداری تهران و با استفاده از مراجع معتبر علمی، کتاب حاضر را آلف نمایند.

در حال حاضر اکثر افراد، تبدیل به انسان‌های مصرف کننده دور ریز شده‌اند که در نتیجه میزان تولید پسماند افزایش یافته است. در کشورهای صنعتی تا حدودی توانسته‌اند با مدیریت پسماندهای شهری و روش‌های بازیافت، به مشکل پسماندهای خود مسلط شوند ولی همچنان در حل موضوع پسماندهای خطرناک صنعتی در حال فعالیت و تحقیق می‌باشند و با مشکلات بسیاری در عرصه بهداشت و آلودگی‌های محیط زیست مواجه هستند.

در کشورهای جهان سوم به علت رشد جمعیت و نیز نبودن تکنیک‌های مناسب بازیافت پسماندهای شهری و کمبود بودجه برای مدیریت پسماند، این مشکل بزرگتر می‌نماید. تغییر فرهنگ و استفاده بیش از حد از وسائل آرایشی و بهداشتی و نیز مواد پاک‌کننده و ضد عفونی کننده، حشره کش‌ها، قوطی‌های رنگ در منازل، استفاده از مواد سمی و شیمیایی رواج پیدا کرده است که این مواد ماهیت شیمیایی و خطرناک در خود دارند که بعد از استفاده، تولید پسماند خطرناک می‌نمایند.

در این میان با توجه به رواج پرستاری و درمان در منزل نیز پسماندهای خطرناک و عفونی افزایش یافته است. کشور ایران و بخصوص تهران از این قضیه مستثنی نبوده و شهروندان نیز از الگوهای کشورهای پیشرفته در زمینه مصرف لوازم و مواد شیمیایی زود بازده استقبال می‌کنند.

این روند باعث افزایش تولید پسماند و در کنار آن پسماندهای خطرناک در منازل شده است. بنابراین مدیریت و دفع این مواد باید بر طبق اصول مدیریت و دفع مواد زائد خطرناک انجام شود لذا در مواد پس مانده بعد از مصرف خانگی همیشه مقدار زیادی مواد زائد خطرناک یافت می شود که نیاز است با آموزش و فرهنگ سازی به شهروندان در مورد مواد پس مانده بعد از مصرف خطرناکی که نا آگاهانه در سطل های پسماند منازل خود رها می کنند داده شود. به عبارت دیگر همانند طرح هایی که تا به حال در مورد پسماندهای خشک صورت گرفته است، در مورد پسماندهای خطرناک خانگی نیز صورت گیرد. تفکیک این نوع پسماندها از مبدأ تولید به عهده شهروندان و جمع آوری و امحا آنها به عهده بخش های مسئول مدیریت مواد پس مانده بعد از مصرف می باشد.

دلایلی که ما را به نوشتن این کتاب برانگیخته است به صورت خلاصه به این شرح می باشد:

- کاهش خطرات میزان مواجهه نیروی انسانی و هزینه های ناشی از این مواجهه در مراکز پردازش پسماند.
- کاهش خطراتی نظیر آتش سوزی در مراکز دفن پسماند با توجه به خاصیت اشتعال و انفجار در پسماندهای خطرناک.
- افزایش کیفیت کود کمپوست (کود فرآوری شده از پسماندهای خانگی در مراکز پردازش پسماند) از طریق حذف مواد زائد خطرناک از پسماندها.
- ارائه روش هایی در زمینه های ذخیره سازی، جمع آوری و انتقال پسماندهای ویژه و خطرناک.

- کاهش آلودگی محیط زیست بخصوص آلودگی خاک در حریم شهر
- به دلیل حذف مواد خطرناک از مواد پس مانده بعد از مصرف با توجه به طولانی بودن زمان بازگشت این مواد.
- کمک به شهرداری تهران در زمینه مدیریت پسماندهای ویژه و خطرناک.
- دستیابی به بهبود محیط زیست با تکیه بر مؤلفه‌های توسعه پایدار شهری.

□ دیباچه:

شیوه استفاده از کتاب:

از این کتاب راهنما هنگامی که لیست خریدتان را می‌نویسید، استفاده

نمایید. بهتر این است که هنگام خرید، این کتاب راهنما را همراه خودتان ببرید. در این صورت اگر نیاز به اطلاعات اضافی داشتید، می‌توانید این کتاب راهنما را ورق بزنید و آنچه را که احتیاج دارید، پیدا کنید.

این کتاب راهنما طوری تهیه شده که بتوانید محصولات جایگزین مطمئن‌تری را به جای محصولات خانگی خطرناک تشخیص داده و خریداری نمایید. همچنین این کتاب راهنما شامل اطلاعاتی راجع به مواد کم‌خطر و مواد بی‌خطر که می‌تواند به جای مواد سمی خطرناک استفاده شود، تکنیک‌ها و روش‌های حمل و نقل، ذخیره و دفع مناسب پسماندهای خطرناک که شما آنها را خریداری کرده‌اید، می‌باشد.

خلاصه‌ای از آنچه که شما در این کتاب راهنما پیدا خواهید کرد، به شرح ذیل است:

- برچسب‌های محصولات تولیدی را بخوانید: بطور مثال در این قسمت نگاهی داریم به برچسب‌های حشره‌کش‌ها. اگر شما به خواندن برچسب‌ها عادت کنید، این کار به شما کمک خواهد کرد تا اطلاعات بیشتری راجع به محصولات داشته باشید و شما به انتخاب محصولات کم‌خطر پردازید و آنها را خریداری نمایید.

- گزینه‌ها و محصولات ایمن‌تر که می‌توان به جای محصولات خطرناک، خریداری نمود.

لیست‌های این بخش انواع گزینه‌ها و انتخاب‌های مطمئن‌تر را بر طبق نوع محصول، سازماندهی کرده است. در بعضی از موارد، پیشنهادهایی جهت حمل و نقل مطمئن و ویژه وجود دارد. لیست‌های خرید مورد بحث شامل مثال‌هایی از انواع نام و اطلاعاتی راجع به محصولات پیشنهاد شده می‌باشد.

- اطلاعات عمومی در مورد نحوه مدیریت محصولات خطرناک خانگی: نکات عمده این بخش شامل تمرین‌های صحیح عمومی جهت حمل و نقل و ذخیره محصولات خطرناک خانگی که اجزاء تشکیل‌دهنده آن دارای پتانسیل ضرررسانی می‌باشند، وجود دارد و بخش مختص و ویژه که به ظروف آثروسل و سیستم‌های عفونی مرتبط است، نیز وجود دارد.